

KASA ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO
Placówka Terenowa w Koninie informuje:

UWAGA ! KLESZCZE

Praca i życie na wsi narażają człowieka na zwiększony kontakt z kleszczami, które są nosicielami wielu groźnych chorób. Najczęściej przyczyniają się do zachorowań na **boreliozę i kleszczowe zapalenie mózgu**.

W rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie borelioza to najczęściej występująca choroba zawodowa zakaźna.

Kleszcze większości z nas kojarzą się z lasami, ale spotykamy je niemal wszędzie: na łąkach, nad rzekami i jeziorami, w zaroślach, a nawet na trawnikach w miastach i wsiach.

Jest coraz więcej kleszczy. W ostatnich latach mamy bardzo łagodne zimy, w związku z tym aktywność tych pasożytów zaczyna się nawet w styczniu.

Sezon aktywności kleszczy rozpoczyna się bowiem, gdy temperatura osiąga około 5-7 stopni Celsjusza.

W sezonie obserwuje się dwa szczyty wzmożonego żerowania: wiosenny (kwiecień-maj) oraz jesienny (wrzesień-październik). W ciągu dnia kleszcze najbardziej aktywne są rano w godzinach 8-12 oraz po południu, po godzinie 16.

Aby zmniejszyć ryzyko ukąszenia przez kleszcza:

- możliwie szczelnie okrywaj ciało(koszula z długimi rękawami, spodnie z długimi nogawkami, kryte buty, długie skarpety, wskazane jest nakrycie głowy).
- o odpowiedni strój zadbaj zwłaszcza podczas prac polowych, pracy w lesie, zbierania owoców runa leśnego
- nie siadaj bezpośrednio na trawie, na zwalonych drzewach
- unikaj spacerów w wysokiej trawie, zaroślach – wybieraj przetarte ścieżki
- zachowaj szczególną ostrożność na terenach masowego występowania kleszczy i w sezonie ich wzmożonej aktywności
- stosuj środki odstraszające kleszcze- zawsze zgodnie z instrukcją producenta

- po każdym pobycie w plenerze starannie obejrzyć swoje ciało - skórę głowy, uszy, szyję, a szczególnie miejsca w zagięciach rąk, kolan, pachwin itp.

Ryzyko ukąszenia najprościej minimalizować, stosując odpowiednią odzież i obuwie oraz środki odstrasżające (repelenty), które są dostępne niemal w każdym sklepie czy aptece chemiczne środki odstrasżające są ważnym elementem profilaktyki chorób odkleszczowych. Stosować je można zarówno u ludzi, jak i u zwierząt. Repelenty do stosowania przez ludzi dostępne są w formie sprayów, żeli, kremów a nawet nasączonych plastrów i opasek.

Jeśli doszło do ukąszenia:

Jeśli mimo stosowania odpowiedniej odzieży i środków odstrasżających znajdziemy kleszcza wbitego w skórę, należy go prawidłowo i szybko usunąć.

Oto kilka prostych zasad:

- ✓ jeśli kleszcz wbił się w trudno dostępnym miejscu, poproś o pomoc drugą osobę
- ✓ uchwycić kleszcza pęsetą lub specjalnym przyrządem do usuwania kleszczy; można też podważyć kleszcza sterylną igłą
- ✓ złap kleszcza tuż przy skórze, możliwie najbliżej główki
- ✓ pociągnij lekko, ale zdecydowanie i prostopadle do skóry, wyciągając kleszcza
- ✓ dokładnie obejrzyj wyciągniętego paso-żyta, sprawdzając, czy nie został rozerwany (ma główkę i odnóża)
- ✓ zgnieć kleszcza, wyrzuć go i dokładnie umyj ręce
- ✓ przemyj miejsce po ukąszeniu środkiem dezynfekującym (np. spirytusem), a następnie przez kilka dni obserwuj, czy nie pojawiają się niepokojące objawy (opuchlizna, rumień).
- ✗ nie smaruj kleszcza tłuszczem, masłem, benzyną czy jakąkolwiek inną substancją (kleszcz oddycha tchawkami położonymi na odwłoku – ich zatkanie powoduje, że pajęczak się dusi i wymiotuje wprost do wnętrza ciała)
- ✗ nie przypalaj kleszcza, nie podrażniaj go
- ✗ nie łap kleszcza w najgrubszym miejscu, za odwłok (może to spowodować oderwanie odwłoka i pozostawienie w skórze główki)
- ✗ nie wykręcaj, nie szarp na boki.

Pamiętaj- W razie jakichkolwiek wątpliwości, urwania odwłoka, pojawienia się rumienia lub innych niepokojących objawów, zgłoś się do lekarza!

Objawy boreliozy wczesnej:

rumień wędrujący i inne zmiany skórne, objawy grypopodobne kilka lub kilkanaście dni po ugryzieniu

Objawy boreliozy późnej:

Przedłużający się stan podgorączkowy, dreszcze ,poty z nieznanых przyczyn, nawracające bóle głowy, mięśni i stawów, dezorientacja, zagubienie, oszołomienie, huśtawki nastrojów, depresja, zaburzenia snu, duszności, kaszel, nagłe problemy ze słuchem, powiększone węzły chłonne, nawracające bóle brzucha, wszelkiego rodzaju nagłe i nawracające objawy ,które wcześniej nie występowały.

Nieleczona borelioza może prowadzić do uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego i układu sercowo-naczyniowego.

Kleszczowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych:

KZM to choroba , która daje objawy podobne do grypy. Towarzyszą jej gorączka, bóle głowy, nudności i wymioty.

Nie podjęte na czas leczenie może trwale uszkodzić układ nerwowy.

Obecnie na rynku dostępna jest szczepionka przeciwko zakażeniu kleszczowym zapaleniem mózgu (KZM) - warto się z niej skorzystać. Nie istnieje jednak szczepienie chroniące przed zachorowaniem na boreliozę.

Opracował

Ewa Jakubowska

Na podstawie broszury KRUS
„Borelioza i kleszczowe zapalenie
opon mózgowo-rdzeniowych”